

Frailejones vokser kun i Andesbjergene i 3-5 km's højde i et unikt svampeagtigt økosystem, som colombianerne kalder Los Páramos. Plantens fløjsagtige blade opsamler vand fra regnskyerne og filtrerer det gennem den svampede mose, de vokser i, til store vandreservoirer og floder.

Foto: Juergen Richter

Los Páramos

– et truet økosystem

Miljøtrussel: Colombia står ved en økologisk skillevej. De forkerte valg kan for evigt ødelægge et følsomt økosystem, som forsyner store dele af befolkningen med rent drikkevand.

ANNA-KATARINA GRAVGAARD
Jyllands-Postens udsendte medarbejder
Indblik@jp.dk

COGUA
En relativt ukendt plante, der intet har at gøre med den berygtede cocoplante, former Colombias fremtid. Minearbejde og landbrug gør hurtigt indhug i de såkaldte frailejones, en essentiel vegetation for Colombias vand- og energitilførsel.

Frailejones vokser kun i Andesbjergene i 3-5 km's højde i et unikt svampeagtigt økosystem, som colombianerne kalder Los Páramos.

Plantens fløjsagtige blade opsamler vand fra regnskyerne og filtrerer det gennem den svampede mose, de vokser i, til store vandreservoirer og floder. I klart lys ser Los Páramos ud, som man ville forestille sig et øko-

system på Mars. Så langt øjet rækker, strækker der sig sletter af frailejones. Nogle er helt unge, lysegrønne planter med fine dun, andre er dækket af en tyk gullig pels. Disse planter er tilpasset til at klare ekstreme varmegrader om dagen og voldsom kulde om natten.

Oftest hænger tågen tungt over moselandet og skaber et eventyrligt lys. Heroppe virker selv sandstensbjergene som svampe, der fanger fordampet vand fra de tunge skyer, der trækker ind fra havet og Amazonjungen.

Der findes ca. 43.000 km² paramos i verden, som er fordelt på landene Venezuela, Ecuador og Colombia, men området formindskes hurtigt, og forskere frygter, at det kan være helt forsvundet om 50 år.

»Hvis paramos-økosystemerne forsvinder, mister vi vores vand,« siger biologen Felipe Rubio. »Og uden vand er der ingen udvik-

ling og dermed ingen fremtid. Hvis vi mister paramos, mister vi vores fremtid.«

Nu gælder det mineraler

Mens det politiske miljø i Colombia er blevet stabiliseret efter 40 års væbnet konflikt, ændres landets økologiske tilstand hurtigt.

Et mærkværdigt biprodukt ved krigen er, at ingen har turdet trænge ind i de afsidesliggende områder af frygt for guerillaer og narkobanderne. Derfor er store dele af Colombias natur blevet skånet for udvikling og ligger nærmest uberørt hen. Men nu har Colombias regering valgt den hurtige vej til økonomisk udvikling ved at sælge retten til at grave efter kul, guld og andre mineraler dybt under jorden i disse afsidesliggende områder.

I dag er mere end 80 pct. af al international investering i Colombia rettet mod olie og minedrift.

Lokalt er det primært ulovligt minearbejde og landbrug, der truer planterne. Javier Garzón er borgmester i en lille by ved navn Cogua i bjergområdet Cudinamarca, der rummer godt 50 pct. af alle paramos-planterne i Colombia. I Cogua kender alle hinanden, og Garzón, der med sine næsten to meter står flere hoveder højere end resten af landsbyens beboere, hilser ved navn på alle på torvet i byen.

På hans borgmesterkontor i det lille gule rådhus foran springvandet og skråt over for den katolske kirke, hvorfra der lyder klokkespil en gang i timen, står beboerne i kø for at tale med borgmesteren om deres problemer.

Garzón lytter intenst til hver enkelt, klør sig i sine mørke krøller og forsøger så at hjælpe. Men i ét spørgsmål føler han sig ensom og opgivende.

I årevis har han kæmpet for at bevare det lokale paramos, men han siger, at han føler sig som en ensom klovn i manegen. Særligt, når han forsøger at nå folk i regeringen. Men selv på et lokalt plan kan det være svært at få folk til at forstå betydningen af paramos-planterne.

»Folk kommer til mig, når der ikke er vand i hanen, og de forventer, at jeg løser